

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΡΟΣ

- 1) ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
- 2) ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
- 3) ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ
- 4) ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΚΔΗΜΟΚΡΑΤΙΣΘΕΙ

Εμείς που υπογράφουμε το παρόν κείμενο: οι συλλογικοί φορείς της κοινωνίας των πολιτών, οι συνδικαλιστικοί φορείς, οι αγροτικοί φορείς, οι επιχειρηματικοί φορείς και οι φορείς της αυτοδιοίκησης, καλούμε για μια θεμελιώδη αναμόρφωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων για τις τρέχουσες και μελλοντικές συμφωνίες εμπορίου και επενδύσεων της ΕΕ.

Οι σύγχρονες εμπορικές συμφωνίες αυξάνονται ως προς τα πεδία εφαρμογής, περιορίζουν τον χώρο πολιτικής και χρειάζονται την διαμόρφωση αρχών δημοκρατικών διαδικασιών λήψης αποφάσεων σε όλα τα πεδία της κοινωνίας. Η CETA και η TTIP έχουν δείξει ότι ο τρόπος που οι εμπορικές και επενδυτικές συμφωνίες που η ΕΕ διαπραγματεύεται και επικυρώνει σήμερα, ευνοεί τα συμφέροντα των εταιρειών και ότι απουσιάζουν δημοκρατικές διαδικασίες από την έναρξη των διαπραγματεύσεων έως και την επικύρωσή τους.

Από την έναρξη των διαπραγματεύσεων (η Ευρωπαϊκή επιτροπή) συμβουλευόταν ευρέως τα επιχειρηματικά λόμπυ, ενώ οι ομάδες δημοσίου συμφέροντος, οι βουλευτές, οι δήμοι και οι Περιφέρειες, καθώς και οι πολίτες δεν είχαν καμία απολύτως ενημέρωση. Σε αυτές τις διαδικασίες απουσιάζει η ευρεία δημοκρατική συμμετοχή και η μυστικότητα περιβάλλει τις διαπραγματεύσεις (Τα σχέδια κειμένων των κεφαλαίων της TTIP παραμένουν μυστικά ακόμη και σήμερα) και είναι οι καθοριστικοί παράγοντες που οδηγούν σε αμφισβητήσεις σχετικά με την διαδικασία επικύρωσης της CETA.

Η εμπειρία της CETA και της TTIP κάνει αναγκαία την θεμελιώδη αλλαγή της υπάρχουσας διαδικασίας για το πώς γίνονται οι διαπραγματεύσεις εμπορίου και επενδύσεων της ΕΕ.

Μόνο μια δημοκρατική και διαφανής διαδικασία από την αρχή και ταυτόχρονα σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών έχει την δυναμική να διασφαλίσει ότι οι συμφωνίες εμπορίου και επενδύσεων θα είναι επωφελείς και ως εκ τούτου θα λάβουν ευρύτερη αποδοχή.

Ο στόχος μας είναι να εκδημοκρατίσουμε την εμπορική πολιτική της ΕΕ με την συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, των Εθνικών κοινοβουλίων των χωρών μελών, της κοινωνίας των πολιτών, αναπτύσσοντας μια ευρεία δημόσια συζήτηση που διασφαλίζεται με μία διαφανή διαδικασία.

Η προώθηση μιας περισσότερο δημοκρατικής εμπορικής πολιτικής της ΕΕ, είναι μέρος ενός ευρύτερου Ευρωπαϊκού κινήματος για τον εκδημοκρατισμό της Ευρώπης.

Τα παραπάνω δεν είναι τεχνικά αλλά πολιτικά ζητήματα. Οι πρόσφατες προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να εξαιρέσει το κεφάλαιο των επενδύσεων από τις μελλοντικές εμπορικές συμφωνίες και έτσι να αποφύγει την διαδικασία επικύρωσής τους από τα Εθνικά κοινοβούλια δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα λιγότερη δημοκρατία και δημόσια συζήτηση. Σε όλη την διαδικασία λήψης αποφάσεων χρειαζόμαστε την συμμετοχή των όλων των κοινοβουλίων και μια δημόσια συζήτηση από τοπικό έως το Ευρωπαϊκό επίπεδο. Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε η επιτάχυνση της διαδικασίας (έγκρισης των συμφωνιών) να γίνει σε βάρος της δημοκρατικής συμμετοχής.

Κατά την γνώμη μας οι ακόλουθες κατευθυντήριες αρχές και βήματα είναι αναγκαία για να επιτευχθούν δημοκρατικές πολιτικές και συμφωνίες εμπορίου και επενδύσεων της ΕΕ

Κατευθυντήρια Αρχή (για όλες τις εμπορικές συμφωνίες)

Το Εμπόριο δεν είναι αυτοσκοπός αλλά πρέπει να είναι ένα μέσο για την επίτευξη κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών στόχων. Οι συμφωνίες εμπορίου και επενδύσεων δεν πρέπει να θέτουν ως κυρίαρχες προτεραιότητες την μεγιστοποίηση της απελευθέρωσης του εμπορίου και την μείωση του κόστους της επιχειρηματικής δράσης, αλλά να συμβάλλει στους στόχους δημοσίου συμφέροντος, όπως η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, η διασφάλιση αξιοπρεπών θέσεων εργασίας για όλους, η προστασία της υγείας των πολιτών, η βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων, η διασφάλιση δίκαιας φορολογίας και οικονομικής σταθερότητας. Αυτό σημαίνει επίσης ότι η εμπορική πολιτική υποστηρίζει την επίτευξη των στόχων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και άλλων συνθηκών και συμφωνιών όπως την συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή, τις προδιαγραφές του διεθνούς οργανισμού εργασίας, την σύμβαση της προστασίας των ειδών στις διεθνείς συμφωνίες, την σύμβαση για την βιοποικιλότητα (συμπεριλαμβανομένων των ΠΟΠ-ΠΓΕ προϊόντων), τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ.

Τα εννέα βήματα για την διασφάλιση της δημοκρατικής διαδικασίας στην ΕΕ:

1) Ανοιχτή και διαφανής δημόσια διαβούλευση πριν οριστικοποιηθούν οι κατευθύνσεις για διαπραγμάτευση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Επιτροπή πρέπει να ανοίγει μια ανοιχτή και διαφανή δημόσια διαβούλευση κατά την αρχική φάση που προηγείται της έναρξης των διαπραγματεύσεων και πριν διαμορφωθεί η εντολή για διαπραγματεύσεις. Η διαβούλευση πρέπει να είναι ανοιχτή και να μην προκαθορίζει τα αποτελέσματά της.

Η Επιτροπή ακολούθως να γνωστοποιεί δημόσια το πλαίσιο διαπραγμάτευσης και να δίνεται η δυνατότητα για πλήρη και ουσιαστική συζήτηση στα κοινοβούλια και στην κοινωνία των πολιτών. Για να διασφαλιστεί η διαφάνεια όλες οι παρεμβάσεις της διαβούλευσης πρέπει να γίνονται δημόσια.

2) Διασφάλιση ισόρροπης συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών από τον σχεδιασμό της εντολής διαπραγμάτευσης έως το στάδιο της επικύρωσης των συμφωνιών.

Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να έχουν ίσες ευκαιρίες να παρέχουν γνωμοδοτήσεις σε όσους λαμβάνουν τις αποφάσεις πριν, κατά την διάρκεια και μετά τις διαπραγματεύσεις των συμφωνιών εμπορίου και επενδύσεων.

Οι Κυβερνήσεις και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρειάζεται να διασφαλίσουν την επιτυχή ισορροπημένη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών και ποσοτικά και ποιοτικά.

Αυτό σημαίνει ότι επιζητείται η συμμετοχή των λιγότερο εκπροσωπούμενων φορέων και ο περιορισμός της παρέμβασης των περισσότερο εκπροσωπούμενων φορέων. Η επικοινωνία με τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να είναι ανοιχτή και δημόσια. Επιπλέον η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να απέχει από αδιαφανείς διμερείς επικοινωνίες με ενδιαφερόμενα μέρη.

3) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα Εθνικά Κοινοβούλια πρέπει να εγκρίνουν το πλαίσιο της εντολής διαπραγμάτευσης

Οι εντολές για διαπραγματεύσεις συμφωνιών εμπορίου και επενδύσεων πρέπει να συζητώνται και να αποφασίζονται όχι μόνο από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των αρχηγών των κρατών αλλά και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών πρέπει προηγουμένως να θέτουν για συζήτηση το πλαίσιο κάθε διαπραγμάτευσης στα κοινοβούλιά τους και να έχουν την έγκρισή τους.

4) Οι Γενικές Διευθύνσεις της ΕΕ και τα Υπουργεία με στόχους δημοσίου συμφέροντος πρέπει να έχουν έναν διακριτό και σημαντικό ρόλο στις διαπραγματεύσεις.

Για να διασφαλιστεί ότι οι κοινωνικοί, περιβαλλοντικοί και οικονομικοί στόχοι, καθώς και οι στόχοι δημοσίου συμφέροντος έχουν προτεραιότητα έναντι των εταιρικών συμφερόντων, οι σχετικές Γενικές Διευθύνσεις της ΕΕ και των Υπουργείων των χωρών μελών πρέπει να έχουν έναν πιο ουσιαστικό και διακριτό

ρόλο στην διαμόρφωση των εμπορικών πολιτικών σε όλα τα επίπεδα της πολιτικής διαδικασίας.

5) Ολο το πλαίσιο κάθε εντολής διαπραγμάτευσης και όλα τα έγγραφα πρέπει να έχουν δημόσια πρόσβαση.

Όλες οι εντολές, οι προτάσεις διαπραγμάτευσης και τα προσχέδια συμφωνιών, καθώς και οι προτάσεις των ενδιαφερομένων πρέπει να δημοσιεύονται και να είναι προσβάσιμα από τους ενδιαφερόμενους.

6) Τα κοινοβούλια πρέπει να μπορούν να δίνουν κατευθύνσεις κατά την διάρκεια των διαπραγματεύσεων

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα Εθνικά Κοινοβούλια πρέπει να λαμβάνουν άμεση και συνεχή ενημέρωση και τα κείμενα διαπραγμάτευσης. Πρέπει να τους επιτρέπεται να διαμορφώνουν προτάσεις κατευθύνσεων για τις διαπραγματεύσεις σε εξέλιξη. Όλες αυτές οι παρεμβάσεις πρέπει να είναι δημόσιες και να δίνουν την δυνατότητα για παρεμβάσεις φορέων της κοινωνίας των πολιτών.

7) Ευρεία συζήτηση στα Κοινοβούλια πριν την υπογραφή και ψήφιση των συμφωνιών

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα Εθνικά Κοινοβούλια των χωρών μελών πρέπει να διασφαλίσουν μια ευρεία δημόσια συζήτηση για κάθε συμφωνία στο Κοινοβούλιο αφού μεταφραστεί η συμφωνία στις γλώσσες των χωρών μελών. Αυτό σημαίνει ότι όλες οι σχετικές επιτροπές και τα ενδιαφερόμενα μέρη θα έχουν πρόσβαση και θα μπορούν να αξιολογήσουν την κάθε συμφωνία πριν κάθε Κυβέρνηση κράτους μέλους πάρει θέση επί της συμφωνίας στο συμβούλιο. Αυτό περιλαμβάνει την προηγούμενη δημοσίευση της αξιολόγησης των επιπτώσεων κάθε συμφωνίας ως προς τα δυνητικά οφέλη και τους κινδύνους που πρόκειται να αναληφθούν. Τα Κοινοβούλια πρέπει να έχουν το δικαίωμα να στείλουν για επαναδιαπραγμάτευση μερών του προτεινόμενου κείμενου συμφωνίας ακόμη και όταν έχουν ολοκληρωθεί οι διαπραγματεύσεις.

8) Κατάργηση της προσωρινής εφαρμογής συμφωνιών που είναι μικτής αρμοδιότητας (ΕΕ και Εθνικών Κοινοβουλίων των χωρών μελών)

Η πρακτική της προσωρινής εφαρμογής διεθνών συμφωνιών αφορούσε επείγουσες καταστάσεις υψηλής προτεραιότητας και όχι συμφωνίες εμπορίου και επενδύσεων. Αυτές οι συμφωνίες πρέπει να εφαρμόζονται μόνο αφού θα έχουν πλήρη θεσμική επικύρωση.

9) Οι συμφωνίες πρέπει να αφορούν μια περιορισμένη χρονική διάρκεια με δυνατότητα επέκτασής τους

Διεθνείς συμφωνίες που συνάπτει η ΕΕ είναι δύσκολο να λήξουν. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρειάζεται να προτείνει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να λάβει απόφαση με ομοφωνία η ενισχυμένη πλειοψηφία και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απαιτείται να έχει δώσει την έγκρισή του για απόφαση του Συμβουλίου. Τα υψηλά εμπόδια (για αναθεώρησή τους) εμποδίζουν μελλοντικές κυβερνήσεις να αξιολογήσουν τις εμπορικές συμφωνίες που έχουν διαπραγματευθεί προηγούμενες κυβερνήσεις. Γιαυτό κάθε εμπορική συμφωνία που έχει διαπραγματευθεί η ΕΕ πρέπει να αφορά περιορισμένη χρονική περίοδο, με την δυνατότητα επέκτασής της μετά από συμφωνία των 2 μερών, μετά την λήξη της. Επιπλέον το Ευρωκοινοβούλιο και τα Κοινοβούλια των χωρών μελών πρέπει να έχουν το δικαίωμα να ζητούν μια περιεκτική ανασκόπηση των συμφωνιών εμπορίου και επενδύσεων, με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα και αξιολόγηση των επιπτώσεων ως προς τους στόχους της βιωσιμότητας.

Κάποια από τα βήματα που προτείνουμε μπορούν να επιτευχθούν άμεσα, άλλα χρειάζονται περισσότερο θεμελιακή αναμόρφωση από τους συμμετέχοντες ως άνω θεσμούς. Όλα τα παραπάνω βήματα παρουσιάζουν έναν δρόμο για μια πολιτική εμπορίου και επενδύσεων με κριτήριο την συμβολή στο δημόσιο συμφέρον.

ΟΝΟΜΑ ΦΟΡΕΑ

EMAIL

ΤΗΛ